

ОУ "ИВАН ВАЗОВ"
СЕЛО ПАШОВИ ОБЩИНА ВЕЛИНГРАД
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

☎ 0877169293
Email: ou_pashovi@abv.bg

6.3.2022 г.

X Мустафа Бандьо

Мустафа Бандьо
Директор

Подписано от: Mustafa Mehmed Bandyo

УТВЪРЖДИЛ!

Мустафа Бандьо

Директор

МЕРКИ

ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

В ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ „ИВАН ВАЗОВ“ СЕЛО ПАШОВИ

За учебната 2021-2022 година.

Настоящите мерки са приети на заседание на педагогическия съвет № 13 /13.09.2021г. и утвърдени със заповед № 441-02/ 15.09.2021г. на директора на училището.

Част: първа

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Настоящият документ е разработен съгласно изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование.

Мерките за повишаване на качеството са приети на заседание на Педагогическия съвет, №13/ 13.09.2021 г., утвърдени са със заповед на директора на ОБУ“ Иван Вазов ”село Пашови и влизат в сила от датата на утвърждаването им.

Мерките подлежат на актуализиране при необходимост съгласно концепциите за осигуряване на обучение, възпитание и социализация на учениците, с оглед тяхната житейска и професионална реализация, както и при промяна на нормативната уредба в сферата на образование.

В настоящия документ разглеждаме качеството на образование като степента на съответствие на предоставяните от училището образователни услуги с нормативните изисквания и с очакванията на гражданите и потребителите на тези образователни услуги (ученици, родители, работодатели), както и на очакванията на други заинтересовани страни). Повишаването на качеството на предлаганото от училището образование е предмет на целенасочена училищна политика.

По смисъла на Закона за предучилищното и училищното образование, **управлението на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на детските градини и училищата.**

Важен инструмент в процеса на управление на качеството е професионалната рефлексия, която в оптималния си вариант представлява системен и задълбочен преглед на реализацията на училищните политики и практики с цел подобряване на качеството на предлаганото образование. До регламентиране на самооценяването в държавния образователен стандарт за управление на качеството в институциите, мерките за повишаване качеството на образование се извеждат по избрана в образователната институция технология.

Мерките за повишаване на качеството на образованието включват анализиране, планиране (прогнозиране, проектиране), изпълнение, контрол на постиженията от гледна точка на заложените цели и достигнатите резултати, както и отчитане на дейностите в процеса на обучение, възпитание и социализация на учениците и на управление на институцията чрез внасянето на подобрения в организацията на работата и повишаване на образователните резултати на учениците.

Подобряването на качеството на образованието предполага изпълнение на целенасочени политики и действия, насочени към повишаване на образователните резултати на учениците и овладяване от тях на ключови компетентности, както и оптимизиране на процеса на управление на училището.

Мерките за повишаване качеството на образование в образователната институция са насочени към:

- ⇒ очертаване на максимално обективна картина на качеството на образование, предоставяно в училището и степента на съответствие от една страна - с нормативните изисквания, и от друга – с очакванията на учениците, родителите, гражданите, работодателите и други заинтересовани страни.
- ⇒ идентифициране на практиките с висока ефективност и по възможност разширяване на техния обхват.
- ⇒ установяване на рисковете по отношение на качеството на възможно най-ранен етап.
- ⇒ определяне на областите, в които училището има нужда от подобрене и очертаване на мерки и дейности за усъвършенстване на дейността.
- ⇒ оптимизиране на системата за управление на ресурсите с цел повишаване на ефикасността.

- ⇒ Насърчаване на взаимодействието и сътрудничеството между членовете на екипа, с оглед създаване на нагласа, готовност и мотивация за усъвършенстване на практиките.
- ⇒ „отваряне“ на образователната институция към обществото и към създаването на партньорства в по-широк план и контекст.

С тези мерки се цели да се подобряват непрекъснато условията и редът за разработване на ефективна вътрешна училищна система за осигуряване на качеството на образованието.

Мерките са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството. Също така важно място заемат показателите, условията и редът за измерване на постигнатото качество.

Качеството на образованието в институциите се осигурява при спазване на следните принципи:

- Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- Автономия и самоуправление;
- Ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
- Удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
- Приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;
- Непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в институцията;
- Ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
- Целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;
- Лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на институцията.

Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на училището, основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения.

Управлението на качеството е непрекъснат процес на взаимодействие между факторите и условията, от които зависи качеството на образованието и обучението и резултатите от него. Този процес се осъществява на национално, регионално и институционално равнище.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

- ⇒ Измерването на постигнатото качество в институциите се осъществява ежегодно чрез самооценяване.

II. РАЗРАБОТВАНЕ НА ВЪТРЕШНА СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

1. Вътрешната система за осигуряване на качеството е съвкупност от взаимосвързани действия и мерки за постигане, поддържане и

развиване на качеството на провежданото образование и/или обучение в институцията и резултатите от него в съответствие с държавните образователни стандарти.

2. Вътрешната система за осигуряване на качеството включва:

- ✓ политиката и целите по осигуряване на качеството;
- ✓ органите за управление на качеството и правомощията им;
- ✓ правилата за нейното прилагане;
- ✓ годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
- ✓ условията и реда за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване.

3. Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора, в съответствие със стратегията за развитие на институцията.

4. Органи за управлението на качеството са директорът, заместник-директорите и педагогическият съвет.

5. За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в институцията се определят комисия или комисии за:

- ✓ разработване на правила за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализирането им;
- ✓ разработване на годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
- ✓ разработване на конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
- ✓ провеждане на самооценяването;
- ✓ изготвяне на доклад от самооценяването до директора.

6. Броят на членовете, съставът и срокът за изпълнение на работата на комисията или комисиите се определят от директора, в зависимост от вида и обема на възложените задачи.

7. В състава на комисията или комисиите може да се включват и външни специалисти.

8. Комисията или комисиите се определят в **срок до 15 септември, преди началото на всяка учебна година за училищата.**

9. **Директорът:**

- ✓ организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството;
- ✓ разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
- ✓ определя отговорника по качеството;
- ✓ определя състава на комисията или комисиите;
- ✓ утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от съответния орган и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
- ✓ утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
- ✓ утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
- ✓ провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в институцията;
- ✓ представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалното управление по образованието;
- ✓ организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в институцията.

10. Педагогическият съвет приема:

- ✓ мерките за повишаване на качеството на образованието;
- ✓ правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на обучаващата институция;
- ✓ годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
- ✓ годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

11. Директорът на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като организира изпълнението на следните дейности:

- ✓ анализ на резултатите от изпълнението на целите на институцията;
- ✓ анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на институцията;
- ✓ посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на неговите образователни резултати;
- ✓ посочване на специфичните за институцията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование;
- ✓ планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на институцията;
- ✓ изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на институцията и реализиране на заложените в нея цели;

- ✓ определя комисията, която извършва самооценяването – нейния състав, задачите и сроковете за изпълнение;
 - ✓ определя начина на участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители;
 - ✓ утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;
 - ✓ утвърждава преди края на учебната година доклада от самооценяването, който съдържа:
 - ✓ информация за вътрешната и външната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването;
 - ✓ данни за използваните инструменти при самооценяването;
 - ✓ данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;
 - ✓ анализ на резултатите от самооценяването;
 - ✓ предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.
12. Докладът от самооценяването е част от ежегодния отчет за изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на училището.
 13. Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.
 14. План-графикът се утвърждава от директора на училището, съответно от ръководителя на институцията в началото на всяка учебна година.
 15. При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

III. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ПОСТИГНАТОТО КАЧЕСТВО

1. Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището.
 2. Периодът за самооценяване за училищата е една учебна година.
 3. Самооценяването се извършва от една комисия или от няколко комисии.
 4. Самооценяването в училищата се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.
 5. Критериите може да се групират по следните области на оценяване:
- ✓ управление на институцията – ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството на

образование;

- ✓ образователен процес – обучение, възпитание и социализация;
 - ✓ взаимодействие на всички заинтересовани страни.
6. Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.
 7. Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.
 8. Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнища на оценяване.
 9. Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.
 10. Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:
 - ✓ отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
 - ✓ добро – при крайна оценка от 66 до 90 точки;
 - ✓ задоволително – при крайна оценка от 46 до 65 точки;
 - ✓ незадоволително – при крайна оценка до 45 точки включително.
 11. Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора, съответно от ръководителя на институцията.
 12. По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа предмет и цел; инструментариум; описание на технологията на провеждане; вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други); начините на обработване на доказателствения материал; режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата.
 13. За проведеното самооценяване комисията по качеството изготвя годишен доклад, който включва: цел на самооценяването; информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването; резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване; анализ на получените резултати; постижения и добри педагогически практики; резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и предложение за коригиращи мерки и дейности.
 14. Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.
 15. Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година.

IV. МИНИМАЛНИ РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните изисквания от институцията:

- 1. Да подобрява работната среда чрез:**

- а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на институцията;б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- в) модернизирание на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура;г) развитие на организационната култура в институцията.

2. Да осигурява развитие на персонала чрез:

- а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност;
- б) изграждане на култура за осигуряване на качеството;
- в) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в институцията;г) повишаване на ефективността на административното обслужване;
- д) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

3. Да подобрява резултатите от обучението чрез:

- а) повишаване на мотивацията на обучаемите;
- б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати;в) намаляване на дела на рано отпадналите от обучението;
- г) повишаване на дела на обучените, провели практическо обучение в реална работна среда;д) създаване на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове.

4. Да подобрява взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателски организации, университети и други заинтересовани страни чрез:

- а) разширяване на възможностите за практическо обучение в реална работна среда;б) проучване и прилагане на добри практики на сродни институции;
- в) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението;
- г) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на институцията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението;
- д) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

V. МЕТОДИЧЕСКО ПОДПОМАГАНЕ И МОНИТОРИНГ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

За осигуряване на качеството в институциите се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг.

Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информирание, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в съответната институция.

Вътрешният мониторинг се осъществява от директора, съответно от ръководителя на институцията.

Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и науката и от регионалните управления по образованието, а за централните за професионално обучение – от Националната агенция за професионално образование и обучение.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Осигуряване на по-голяма практическа приложимост на обучението и ориентирането му към придобиване от учениците на ключови компетентности.
2. По-добра организация на различните форми на обучение.
3. Успешно участие във външното оценяване, ДЗИ, ДИ за придобиване на професионална квалификация, развитие и усъвършенстване на системата за вътрешно оценяване.
4. Засилване на възпитателната работа с децата и учениците с оглед пълноценно личностно развитие.
5. Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, потребителска култура, физическа активност и спорт.
6. Устойчивост в развитието на училището.
7. Ефективно и ефикасно управление на ресурсите.
8. Подобрена материална, физическа и информационна среда.
9. По-широко навлизане на нови технологии и методи на преподаване, в т. ч. използване на разнообразни електронни ресурси.
10. Постигане на положително отношение към училището и предлаганото училищно образование.

VII. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНИРАНИТЕ ДЕЙНОСТИ

- ✓ Повишен срочен и годишен успех на учениците по учебни предмети и класове.
- ✓ Подобрени резултати от НВО.
- ✓ Брой участници и резултати от олимпиади, национални и международни конкурси, състезания и други творчески изяви.
- ✓ Брой отсъствия на учениците от учебни занятия.
- ✓ Брой на изоставащите ученици.

- ✓ Брой ученици на поправителни изпити.
- ✓ Брой ученици с наложени санкции.
- ✓ Брой ученици със СОП, с изявени дарби, с обучителни трудности и в риск от отпадане от училище, за които е осигурена подкрепа за личностно развитие.
- ✓ Брой на ученици, преждевременно напуснали образователната система.
- ✓ Брой учители участвали в квалификационни форми и придобили по-висока ПКС.
- ✓ Брой разработени и реализирани национални и международни проекти и програми.
- ✓ Брой проведени публични изяви в полза на училището и общността с активното участие на родители и заинтересовани страни.
- ✓ Брой публикации и изяви в средствата за масова информация.

VIII. ФИНАНСИРАНЕ

1. Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират със средства от субсидия по формула и от собствени приходи.
2. Институциите могат да ползват и други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.

ЧАСТ ВТОРА

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ „ИВАН ВАЗОВ“ СЕЛО ПАШОВИ

1. Критерии по области на оценяване и показатели за измерване на постигнатото качество, съобразно критериите на Националния инспекторат по образование

ОБЛАСТ „ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС“

КРИТЕРИИ	ИНДИКАТОРИ	ПОДИНДИКАТОРИ
1. Ефективност на	1. Ефективно структуриране на	1. Педагогическата ситуация/ урокът съответстват на годишното

взаимодействието в процеса на обучението	педагогическата ситуация/урока	тематично разпределение.
		2. Структурата на педагогическата ситуация/урока е ясна и обоснована в съответствие с формулирани цели.
		3. Обемът на учебното съдържание в педагогическата ситуация/урока е съобразен с възможностите на децата/учениците.
	2. Развитие на умения за учене	1. Миналият опит и знания на децата/учениците се използват за усвояване на нови знания
		2. Учителят възлага добре структурирани задачи, които затвърждават придобитите знания и задълбочават разбирането на учебното съдържание.
		3. Учителят реализира дейности за прилагане на новите умения.
		4. Учителят поставя задачи за търсене и използване на информация, свързана с учебното съдържание.
	3. Използване на подходящи и разнообразни методи, подходи, техники и технологии на педагогическо взаимодействие/преподаване	1. Учителят съчетава методи на преподаване по начин, който осигурява постигането на поставените цели за педагогическата ситуация/урока.
		2. Учителят използва и изисква използването на терминология, която е съобразена с учебното съдържание и възрастта.
		3. Използват се дидактически материали и/или техника, инструменти и материали.
		4. Учителят целесъобразно използва ИКТ ресурси в педагогическата ситуация/урока.
		5. Учителят дава възможност на учениците да използват ИКТ ресурси за образователни цели.
6. Учителят работи за изграждане на междупредметни връзки/ връзки между отделните образователни направления.		
7. В детската градина/училището има установена практика за провеждане на интердисциплинарни педагогически ситуации/уроци		
8. Съобразяване на методите на преподаване с възможностите на физическата среда.		

	4. Прилагане на индивидуализиран подход	1. Учителят следи отговорите/изпълнението на задачите от децата/учениците, като обръща внимание на разбирането, а не на запомнянето.
		2. Учителят проверява изпълнението на поставените задачи.
		3. Учителят осигурява възможност за обратна връзка от децата/учениците в педагогическото взаимодействие/ процеса на преподаване и учене.
		4. Учителят съобразява учебните дейности с индивидуалните възможности на децата/учениците.
		5. Учителят използва въпроси/поставя задачи в педагогическата ситуация/урока с различна трудност според степента на справяне на отделните деца/ученици.
		6. Поставяните задачи за самостоятелна работа са съобразени с индивидуалния напредък на детето/ученика.
	5. Развиване на умения за работа в екип	1. Учителят създава условия за екипна работа според конкретните образователни цели.
		2. Учителят променя броя и състава на екипите, като децата/учениците имат възможност да изпълняват различни роли в екипа.
	6. Екипна работа на педагогически специалисти по предмети/направления и обмяна на добри практики	1. Педагогическите специалисти провеждат съвместни уроци, работят екипно по проекти и програми.
		2. Екипна работа при участие в комисии, работни групи, свързани с педагогическото взаимодействие/ процеса на обучение.
		3. В детската градина/училището съществува практиката на отворени врати, обсъждания, взаимни посещения.
	7. Активно участие на децата/учениците в процеса на обучението	1. Учителят мотивира децата/учениците да участват активно в педагогическото взаимодействие/процеса на обучение.
		2. Децата/учениците изразяват собствени идеи, мнения и правят изводи, адекватни на учебното съдържание в педагогическата ситуация/ урока.
		3. Създадени са възможности за децата/учениците да представят по

		подходящ начин резултатите от работата си.	
	8. Ефективност на целодневната организация на учебния ден (за начални и основни училища)	1. Ефективност на самоподготовката при целодневна организация на учебния ден.	
		2. Ефективност на заниманията по интереси при целодневна организация на учебния ден	
2. Управление на групата/класа	1. Поддържане на позитивна дисциплина	1. Децата/учениците демонстрират поведенческа ангажираност и самодисциплина.	
		2. Няма прекъсване на педагогическата ситуация/урока поради нарушения на дисциплината.	
		3. Педагогическата ситуация се използва ефективно за педагогическо взаимодействие (приложимо само за детска градина).	Учебният час се използва ефективно за преподаване и учене за придобиване на компетентности.
		4. Темпът на работа е съобразен с груповата динамика.	
		5. Учителят умее да оптимизира разпределението на времето между различните компоненти от педагогическата ситуация /урока.	
	2. Учителят демонстрира професионално поведение	1. Учителят демонстрира презентационни умения, говори с подходяща сила и интонация.	
	2. Учителят демонстрира професионални обноски и поведение.		
	3. Учителят използва и следи за спазването на нормите на българския книжовен език в процеса на преподаване, учене/ педагогическо взаимодействие и общуване.		
3. Подкрепа за личностно развитие	1. Оценяване на потребностите за превенция на обучителни затруднения	1. Проведен е скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения за децата на 3 г. – 3 год. и 6 месеца. Оценка на риска от обучителни затруднения на 5 и 6 годишни, които нямат скрининг (приложимо само за детска градина).	Проведена е оценка на индивидуалните потребности на детето/ученика за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
		2. Има сформиран екип за личностна подкрепа	

	2. Осигуряване на обща подкрепа	<p>1. Родителите са информирани за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - осигуряване на присъствието на детето в обучението чрез допълнителни модули (насочено към деца, за които българският език не е майчин или които не владеят добре български език); - за осигуряването на присъствието на учениците за допълнително обучение по учебни предмети. - за ежеседмичните консултации по учебни предмети. - за осигуряването на децата/учениците за дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения и за дейности от общата подкрепа - за осигуряването на децата/учениците за целите на превенцията на насилието и преодоляване на проблемното поведение. <p>2. В детската градина или училището се осъществява кариерно ориентиране.</p> <p>3. Логопедична работа.</p>
	3. Осигуряване на допълнителна подкрепа	<p>1. Осигуряване на адаптирани учебни програми и учебно съдържание, разумни улеснения, технически средства, специализирано оборудване и специализирана подкрепяща среда, дидактически материали, методики и специалисти.</p> <p>2. Работа на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.</p> <p>3. Родителят е запознат с индивидуалния учебен план и индивидуалните учебни програми на ученици със специални образователни потребности и/или на ученици с изявени дарби.</p>
	4. Оценяване на резултатите от обучението	<p>1. Осигуряване на прозрачност и обективност на процеса на оценяване</p>

	2. Прилагане на разнообразни форми за оценяване	1. Учителят използва разнообразни подходи и инструменти за оценяване на учениците / за проследяване на постиженията на детето.
		2. Наличие на външно оценяване в рамките на училището (чл. 6, ал.2, т. 2 и ал. 3, т. 3 от Наредба №11).
	3. Развитие на умения за самооценка на учениците	3. Учителят използва оценяването като инструмент за обратна връзка и мотивация за учене.
		1. Учениците демонстрират умения за самооценка.
	2. Учителят целенасочено и ефективно подпомага учениците да оценяват сами резултатите от работата си.	2. Учителят целенасочено и ефективно подпомага учениците да оценяват сами резултатите от работата си.
		2. Учителят целенасочено и ефективно подпомага учениците да оценяват сами резултатите от работата си.
5. Напредък на децата/учениците	1. Проследяване и обсъждане нивото на усвояване на компетентности у децата/учениците	1. Резултатите от вътрешни и външни оценявания се отчитат, анализират и използват за определяне на мерки за напредъка на учениците.
		2. Децата и учениците притежават и демонстрират компетентности в областта на българския език.
		3. Учителят използва различни начини за проследяване на напредъка на децата/учениците.
		4. Учителите планират конкретни мерки за напредъка на децата/учениците.
		5. Учителят информира родителите за постигнатите резултати на децата/учениците.
	2. Поощряване на напредъка на децата/учениците	1. Учителят има високи изисквания за постижения и създава стимули у децата/ учениците да учат.
	2. Учителят използва грешките на децата/учениците за поощряване на напредъка им.	
6. Социализация и възпитание в процеса на обучението	1. Участие на децата/учениците в олимпиади, състезания, конкурси и т.н.	1. Дял участващи деца/ученици.
		2. Постигания/резултати от участие в олимпиади, състезания, конкурси и т.н.
	2. Детската градина/училището създава условия за удовлетворяване на личностните,	1. Детската градина/училището организира екскурзии, посещения на културни, научни, спортни, обществени институции и събития за образователни цели в учебния процес съобразно очакваните резултати от

	образователните и социалните потребности на децата/учениците	<p>обучението.</p> <p>2. Детската градина/училището организира изнесени (извън занималнята/класната стая) обучения и/или обучения с участието на гост-лектори.</p> <p>3. Детската градина/училището организира културни и спортни прояви, творчески конкурси, дни на науката, изкуствата и др., свързани с изграждане на национални, европейски и световни ценности и традиции.</p> <p>4. Ефективно сътрудничество на екипите в групите при отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на децата(отнася се само до детската градина).</p>
7. Подобряване на физическата среда	1. Безопасна и достъпна физическа среда	<p>1. Създадени условия за равен достъп до образование за децата и учениците включително и чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.</p> <p>2. Прилага се ефективен пропускателен режим и видеонаблюдение.</p> <p>3. Безопасни занимални/ класни стаи, кабинети, работилници, лаборатории, физкултурни салони, спортни площадки.</p> <p>4. Децата/учениците имат достъп до здравен кабинет и здравно обслужване.</p> <p>5. Безопасен интернет.</p> <p>6. Предприети са целенасочени действия за обновяване, модернизирание и опазване на материалната база.</p>
	2. Функционална и модернизирана физическа среда	<p>1. Класните стаи / кабинетите, работилниците/лабораториите или занималните (в детската градина) са оборудвани и се поддържат в съвременен и функционален вид.</p> <p>2. Физкултурният салон, спортните съоръжения, площадки и игрища са функционални и модернизирани.</p> <p>3. Помещенията за хранене и/или почивка са обзаведени, оборудвани и поддържани.</p> <p>4. Създадена е организация за ефективно ползване на помещенията за хранене и/или кътове за отдих.</p> <p>5. Отдихът и физическата активност са организирани в помещения,</p>

		<p>различни, от тези за дейностите за самоподготовка при целодневна организация на учебния ден.</p> <p>6. Осигурен достъп до функционална библиотека и/или обособени кътове за четене.</p> <p>7. Състояние на сервизните помещения.</p>
<p>8. Развитие на институционалната култура на детската градина или училището</p>	<p>1. Изграждане на позитивна среда в детските градини/училищата</p>	<p>1. Съвместно договорени и споделени правила и ценности, които осигуряват позитивна дисциплина, като се следи за спазването им.</p> <p>2. Прилагане на Етичния кодекс на училищната общност.</p> <p>3. Умения на училищния екип за управление на конфликти.</p> <p>4. Ефективност на Механизма за противодействие на тормоза и насилието.</p> <p>5. Поощряване на учениците с материални и морални награди, включително стипендии.</p> <p>6. Ефективност при налагане на санкции на учениците.</p>
	<p>2. Принос на училищната общност към развитието на институцията</p>	<p>1. Принос на Обществения съвет за развитието на детската градина/училището и за осъществяване на граждански контрол.</p> <p>2. Принос на ученическото самоуправление и представителство за развитието на училището.</p> <p>3. Личности, завършили училището, въввлечени активно в училищния живот.</p>
	<p>3. Обвързаност на избора на дейностите по интереси с интересите и потребностите на децата и учениците</p>	<p>1. Допълнителните педагогически дейности в детската градина и дейностите по интереси в училище са съобразени с интересите и потребностите на децата/учениците.</p>

9. Превенция на отпадането от системата на образованието	1. Ефективност на взаимодействието със заинтересованите страни	1. Ефективност на взаимодействие с общината.
		2. Ефективност на взаимодействие с родителите.
	2. Ефективност на програмата за превенция на ранното напускане на училище	1. Дял на обхванатите деца и ученици в предучилищна и училищна възраст.
		2. Намаляване дела на отпадналите от училището.
10. Развитие на социалната среда за подкрепа и взаимодействие между участниците в образователния процес и заинтересованите страни	1. Развиване на социални и граждански компетентности	1. Формирани демократични ценности чрез теми, дейности и проекти, съобразени с интересите и възрастта на децата/учениците, средата и спецификата на детската градина/училището, включително в часа на класа.
		2. Утвърдена институционална политика, насочена към изграждане и поддържане на колективни ценности в мултикултурна среда.
		3. Организираны училищни кампании, подкрепящи здравето, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда.
		4. Демократични практики – доброволчество, училищни медии, младежко лидерство, организиране на празници и събития.
	2. Ефективност на взаимодействието между родителите и образователната институция	1. Съществуват ясно регламентирани начини за комуникация с родителите.
		2. Своевременно информиране на родителите.
3. Ефективност на комуникацията с родителите.		

		4. Включване на родителите в дейности на образователната институция.
	3. Активно популяризиране на детската градина/ училището пред обществеността	1. Наличие на актуална информация за дейността на детската градина/училището на интернет страницата. 2. Публикувани статии, репортажи, материали в медиите и други дейности, отразяващи живота на детската градина/училището през последната учебна година.
11. Степен на удовлетвореност от детската градина/училището	1. Удовлетвореност у учениците	
	2. Удовлетвореност у учителите	
	3. Удовлетвореност у родителите	

ОБЛАСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ИНСТИТУЦИЯТА“

КРИТЕРИИ	ИНДИКАТОРИ	ПОДИНДИКАТОРИ
1. Ефективно лидерство	1. Директорът като лидер	1. Директорът стимулира израстването и изявата на други лидери в учителския екип. 2. Директорът развива училищната автономия. 3. Директорът стимулира иновациите и творчеството. 4. Директорът обединява и вдъхновява училищната общност.
	2. Лидерство в училищната общност	1. Развити култура, структури и създадени условия за професионален диалог, сътрудничество и обмяна на знания.
Стратегически и оперативен мениджмънт	1. Стратегията за развитие на детската градина/	1. Стратегическото планиране се основава на анализ и при разработването на училищните политики, училищните учебни планове

	училището отразява спецификите на институцията.	и др. се отчитат спецификите на детската градина/училището.
		Целите са конкретни, измерими, постижими, реалистични и изпълними във времето. Дейностите в училище/детската градина са в съответствие с визията, целите и ценностите.
		Степен на включване на екипа в разработването на Стратегията за развитие и планове за дейността на училището/детската градина.
		Екипът на детската градина/училището споделя мисията и визията.
	Директорът отчита спецификите на детската градина/училището и потребностите на децата/ученици	планира Правилникът за дейността на детската градина/училището отразява спецификите на институцията
		Директорът планира и организира дейността на Педагогическия съвет за постигане на целите на институцията.
		3. Директорът поставя ясни очаквания и цели.
	Директорът е осигурил ясни и прозрачни процеси на координация, субординация	1. В детската градина/училището са планирани ясни и ефективни правила и процедури за координация и субординация.
		2. В детската градина/училището се прилагат ясни и ефективни правила и процедури за координация и субординация
	4. Ефективност на контролната дейност на директора и заместник-	1. В детската градина /училището се прилагат ясни и ефективни правила, процедури и инструменти за осъществяване на контролна дейност с цел развитие на институцията.

	директорите	2. Екипът на детската градина/ училището е запознат с целите, правилата, процедурите и инструментите за контролната дейност.
		3. След осъществения контрол педагогическите специалисти и непедagogическият персонал получават обратна връзка и насоки за подобрене.
	Процедури за заместване на отсъстващи учители.	1. Дял учебни часове, в които е осигурено заместване.
		1. Налични са правила/процедури за осигуряване на заместващи учители
Ефективно управление на финансовите ресурси	Прозрачно управление на бюджета	1. Училищата и детските градини, прилагащи система на делегиран бюджет, публикуват на интернет страницата си утвърдения бюджет и отчета за изпълнението му.

		<p>2. Общественият съвет е дал становище за: разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи. отчета за изпълнението на бюджета; съгласувал е предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на училището/детската градина.</p>
		<p>3. Педагогически специалисти и непедagogически персонал знаят как се планира и разходва бюджета</p>
	2. Целесъобразно управление на финансовите ресурси в съответствие със стратегията и плана за изпълнението ѝ.	<p>1. Осигурено е финансиране на заложените цели в стратегията за развитие на детската градина/училището.</p>
		<p>2. Осигурено е финансово стимулиране за качество на изпълнението.</p>
	3. Осигурени допълнителни средства за детската градина/училището	<p>1. Осигурени са допълнителни средства по програми и проекти.</p>
		<p>2. Осигурени са собствени приходи по чл. 293, ал.1 от ЗПУО.</p>
Управление и развитие на човешките ресурси, в т.ч.	1. Назначаване, мотивиране, оценяване на	1. Наличие на ясни и прозрачни правила и процедури за назначаване и освобождаване на персонала.

атестиране на педагогическите специалисти	резултатите от труда и развитие на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал	на	2. Разработените показатели за оценяване на резултатите от труда на педагогическите специалисти са съобразени със спецификата на детската градина/ училището.	
		и	3. Резултати от атестиране на педагогическите специалисти	
			4. Поощряване и награждаване с морални и материални награди	
			5. Прилагане на наставничеството.	
	Насоченост на квалификацията педагогическите специалисти професионалното развитие и предъка децата/учениците	на	на	1. Квалификационна дейност съответства на:
		към	им	- стратегията за развитие на институцията, - годишните средства за квалификация, - приоритетните области за продължаващата квалификация, определяни ежегодно от МОН, - възможностите за участие в международни и национални програми и проекти
		на		Дял на педагогическите специалисти, участвали във: вътрешноинституционална квалификация през последната учебна година. квалификационна дейност, извършена от външни организации през последната учебна година.
	Ефективност на квалификационната дейност	на		1. Квалификацията се оценява от учителите и директора като съответстваща на установените потребности за повишаване на квалификацията (резултатите от процеса на атестиране)
				2. Прилагане на придобитите компетентности от квалификацията в пряката работа.

Управление и развитие на информационните и технологични ресурси	1. Целенасочено планиране и реализиране на дейности по въвеждане, поддържане и устойчиво използване на ИКТ ресурси в цялостната дейност на детската градина/училището	1. Реализиране на дейности за осигуряване и ефективно въвеждане на ИКТ ресурси в цялостната дейност на детската градина/училището (в образователния процес и в управлението на детската градина/училището) – планиране по делегирания бюджет; участия в проекти и национални програми.
		2. Включване на учениците и заинтересованите страни в процеса по въвеждане, поддържане и използване на ИКТ ресурсите
	2. Използване възможностите на квалификационните форми за създаване на увереност и необходимост у училищния екип за трайно въвеждане на ИКТ ресурси в детската градина/училището	1. Планиране на квалификация на педагогическите специалисти, насочена към практическото приложение на ИКТ ресурси.
		2. Реализиране и резултати от квалификация на педагогическите специалисти, насочена към практическото приложение на ИКТ ресурси.
Управление и развитие на информационните канали	Съществува ефективен начин за информиране	1. Наличие на условия и ред за разпространение на информация в училището.
		2. Наличие на информационни материали в училището с актуална информация
	Съществува ефективен начин за комуникация	1. Наличие на възможност за онлайн комуникация в институцията
		2. Наличие на възможност за пряка комуникация (срещи, консултации и т.н.)
Управление на партньорства	Проактивност на директора	1. Установени партньорства със заинтересовани страни.
		2. Детската градина/ училището създава и поддържа контакти със заинтересованите страни за подкрепата и изявата в областта на науката,

		културата, изкуството, спорта и др.
	2. Ефективност на партньорствата	1. Резултати от установени партньорства със заинтересовани страни 2. Партньорствата допринасят за повишаване качеството на образователния процес
Управление на качеството	Ефективност на самооценяването	1. В детската градина /училището са определени дейности, процедури и критерии за изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование.
		Изграден капацитет за събиране, обработка, интерпретиране и използване на данни
		3. Предприети мерки за повишаване на качеството в резултат на самооценяването
	Взаимовръзка между самооценяването и инспектирането	между и
На заседания на Обществения съвет се предлагат политики и мерки за повишаване на качеството.		
Обратната връзка от учители, ученици и родители се взема под внимание при предприемането на мерки за повишаване на качеството		
Стратегията за развитие и Плана за действие се актуализират съобразно предложените мерки за подобряване на качеството.		